

LOUIS VAN DIEVEL en BRITT DROOG

DE ZERK

Roman

MANTEAU

Proloog

Flor

Kust nu mijn klotten!

Dat kan toch niet waar zijn?

Zijt gij dat echt, Ireen?

Ireen?

Zeg iets, Ireen.

Zeg dat het niet waar is.

Het kan niet zijn dat gij naast mij komt liggen.

Dat is onmogelijk.

Dat moet een abuis zijn.

Een stommiteit van de gemeente.

Zeg dan toch iets, godvermiljaarde.

Wat ligt ge daar heimelijk te lachen?

Er valt niks te lachen, Ireen.

Wat hebt ge in de zin?

Ge gaat mij toch niet opnieuw een smerige toer lappen, zoals toen met mijn commerce?

Ge zijt hier niet welkom, Ireen.

Ga u op een ander laten begraven.

Twintig jaar ben ik op mijn gemak geweest.

Twintig jaar.
Tijd op overschot gehad om na te denken.
Over u, over mij, over ons.
Over Francine.
Hoe ge mij gekloot en gekoeioneerd hebt.
Flor, heb ik op 't laatste gepeinsd, ge zijt nu wel dood, maar
van uw zuster zijt ge verlost.
Ja tarara.

Ireen

Hoort ge dat geluid, Flor?
Nee?
Luister eens goed.
Het is Leo van de gemeente die mijn grafput dichtschuift.
Op zijn dooie gemak.
Hebt ge de Leo ooit anders weten doen?
Het zal warm zijn buiten.
De zomer is vroeg begonnen.
Een rustgevend geluid, vindt ge niet?
Dat schrapen van de schup en het vallen van de aarde.
Poef, poef, poef.
Mijn kist is al bijna niet meer te zien.
Als mijn put gedempt is, zullen ze een houten kruis op mijn
graf planten.
Met mijn naam erop, mijn geboorte- en mijn sterfdatum.
In propere zwarte letters.
Dat is zo afgesproken met Roger Van Baelen, de begrafenis-
ondernemer.
In afwachting van de plaatsing van mijn grafsteen, natuur-
lijk.
Ik heb de zerk nog zelf kunnen bestellen.

Een schone zerk.

Schoner dan die van u, Flor.

Het mocht iets kosten.

Ik heb zelf kunnen bepalen waar ik wilde liggen.

Daar is geen plaats meer, madam, zei de begrafenisondernemer. En daarbij...

Toch wel, meneer Van Baelen, er is nog een perceel vrij naast dat ene graf waar de mensen altijd mee moeten lachen als ze er passeren.

Hij keek op het plan van het kerkhof.

Ge hebt verdorie gelijk, madam Van Camp.

Natuurlijk had ik gelijk.

Het is hier een aangename hoek, er is veel begankenis.

Ik ga hier graag liggen, Flor.

En van u ga ik niet lang last hebben, heb ik horen zeggen.

1 Francine

Ik weet van geen openstaande rekening

Ik ben een goede maand na haar begrafenis gaan kijken op het kerkhof, ook al ben ik tegenwoordig slecht ter been. Om met mijn eigen ogen te zien of het waar was. Of ze dat werkelijk had gedurfd. Een mens zou denken dat twintig jaar tijd genoeg is om te vergeven en te vergeten. Maar zo zat Ireen niet ineen.

Ge zijt niet mee, zie ik.

Als ge niet van Wiekevorst zijt, is het moeilijk te verstaan. Ik leg het u uit.

Ireen belde mij. Ik weet niet wie haar mijn nummer had gegeven. Het was een zaterdag, ik was de beneden van mijn huisje aan het stofzuigen. Ireen en ik hadden malkander niet meer gesproken sedert de keer dat...

Zie nu, ik word er nog altijd emotioneel van.

Ze klonk opgewekt. Veel te opgewekt voor een mens die op sterven ligt. En ik heb er veel meegemaakt. Sterfbedden, bedoel ik. Als ge heel uw leven thuisverpleegster zijt geweest... Meestal wordt er niet veel gelachen in een sterfhuis, ik kan het u verzekeren.

Wilt ge eens binnenspringen, Francineke?

Zo zei ze dat.

Precies of we om de paar dagen bij elkander over de vloer kwamen.

Pas op, die tijd heeft bestaan. Lang, lang geleden. Toen ik nog echt 'Francineke' was.

Ik wist niet wat antwoorden, dus ik zweeg.

Hallo, kunt ge mij horen?

Ja, zei ik, ik heb u goed verstaan.

Ik kreeg zelfs die paar woorden maar moeilijk uitgesproken, zo'n vors had ik in mijn keel.

Wilt ge er niet te lang mee wachten, Francineke? Ge zult wel gehoord hebben dat ik het niet lang meer ga trekken.

Natuurlijk had ik dat al gehoord. In Wiekevorst werkt de tamtam nog heel goed. Zeker sinds we opnieuw een supette hebben in het dorp. Als ge iets wilt weten moet ge in de Spar zijn, ook als ge eigenlijk niets nodig hebt.

Ik heb nog twee dagen gewacht. Niet om contraire te zijn, maar omdat ik schrik had om te gaan. Wat zou ze van mij willen, vroeg ik mij af. Of wat zou ze mij willen vertellen? Ik kon er niet van slapen.

Ik was blijkbaar maar juist op tijd. In de hal kruiste ik de pastoor, die Ireen was komen bedienen.

Het is goed dat ge gekomen zijt, femelde hij. Ze heeft gebiecht. Haar zonden zijn haar vergeven.

Hij maakte dat hij wegwam.

Ik trok mijn wenkbrauwen op.

Wat had ik met de biecht of met de zonden van Ireen te maken?

Een aangetrouwde nicht of een achternicht van haar, ik wil het kwijt zijn, wees mij met een nors gebaar de deur van de slaapkamer. Ik ging met knikkende knieën naar binnen. Het was schemerdonker in de kamer en het stonk er naar ziekte en bederf. Het heilig oliesel was Ireen zo te zien niet goed gekomen. Met de mouw van haar nachtkleed probeerde ze al

grommelend en vloekend het vettige spul van haar gezicht en haar handen te vegen. Ze leek mij niet te zien.

Ireen, heb ik na een minuut of twee de stilte verbroken, ge hebt mij gevraagd om te komen. Voilà, hier ben ik.

Francineke, fluisterde ze amper hoorbaar, alsof ze ieder moment de geest kon geven, ik ben zo blij dat ge hier zijt.

Komediant, dacht ik, daarjuist hadt ge nog adem genoeg om Onze-Lieve-Heer te verwensen. Ik had al spijt dat ik mij had laten ompraten.

Waar hebt ge mij nog voor nodig, Ireen?

Ge zijt de laatste, Francineke, de laatste die nog een rekening bij mij heeft openstaan.

Ik weet van geen openstaande rekening, Ireen.

Houd u niet van den domme. Ge weet er maar al te goed van!

Ik was verrast door de heftigheid van haar uitval. Haar geroep deed de achternicht d'r hoofd naar binnen steken.

Alles in orde, tanteke?

Alles in orde, lieveke, maak u geen zorgen.

De nicht bleef talmen in het deurgat, ze vertrouwde het niet.

Ireen stuurde haar weg. Ik roep u wel als ik u nodig heb.

Opnieuw bleef het minutenlang stil.

Wilt ge mijn kussen eens opschudden, Francineke?

Ik bougeerde niet. Speel met iemand anders haar voeten, dacht ik.

Ireen glimlachte flauwtjes.

Ge beseft niet half hoe hard ge op mijn ziel hebt getrapt, Francineke.

En toen ik niet reageerde: Met die zerk.

Och god, is het dat maar? Ik dacht dat ge mij nog iets van belang te vertellen had.

En weet ge wat ik...

Een plotse hoestbui legde haar het zwijgen op. Speksel-

druppels spatten in het rond. Ik deinsde terug. Er kwam geen eind aan haar rauwe gehoest. Ze moest zich aan de bedsponde vasthouden, zo heftig schudde haar stervende lijf. Haar slaapkleed kroop van het geweld omhoog. Een smakelijk beeld was het niet, daar tussen haar benen. Ik keek rap naar iets anders. De achternacht kwam gealarmeerd de slaapkamer binnengelopen.

Maar tanteke toch!

Terwijl ze verwijtend naar mij keek, raapte ze het beddengoed van de vloer en fatsoeneerde gauw het slaapkleed.

Ireen liet de bedrand los en wees met een magere vinger naar mij, gelijk de heks in de sprookjes.

Weet ge waar ik begraven word, Francineke?

Ik wilde het niet weten. Ik wilde gewoon weg.

Op de plek die onze Flor voor u had voorzien.

Ik was al bij de deur toen ze mij met een piepende en schorre stem nog nariiep: Wie lest licht, best licht, Francineke!

© 2026 Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen
en Louis van Dievel & Britt Droog

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland:
New Book Collective, Utrecht
www.newbookcollective.com

Eerste druk mei 2026

Omslagontwerp: Bart Luijten
Vormgeving binnenwerk: Ready2Print

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Niets uit dit boek mag op enigerlei wijze worden gebruikt of gereproduceerd voor het trainen van kunstmatige-intelligentietechnologieën of -systemen. Dit werk mag niet gebruikt worden voor tekst- en datamining (artikel 4, lid 3 Richtlijn (EU) 2019/790).

ISBN 978 223 4331 9
D/2026/0034/279
NUR 301